

Szerkesztőség:

Rimaszombatban, Pokorágyi-
uteza 1. szám Ide intézendő
a lap szellemi részét érdeklő
minden közlemény és levelezés

Bélyegtelen levelet nem fogadunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . 8 korona.
Fél évre . . . 4 korona.
Negyedévre . . . 2 korona.

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

MEGYEIENK HETENKINT EGYSZER: VASÁRNAP.

Felölös szerkesztő: KOMÁROMY ISTVÁN.

Kiadó-hivatal:

Rimaszombat, Deák Ferencz-
u. 8. sz. a. a könyvkereskedésben
— Ide intézendők a kiadó hiva-
talt illető előfizetés, hirdet-
mény, nyilttér és egyéb felszó-
lalások.

A hirdetés díja:

Egy háromhasáros petitsor tér-
fogatt 12 fillér.
Hosszú hirdetésnél árked-
vezmény.

Nyilttér:

Egy sor 40 fillér

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont” kiadóhivatala, nemkülönben minden hazai postahivatal, az előfizetés legczélszerűbben posta-utalvány útján eszközölhető. — Hirdetést csak a kiadóhivatal vesz fel.

A Casinó.

A rimaszombati casinó, a mely megalakulásától kezdve évtizedeken át az ódon Három Rózsa vendéglő hátsó termében élte napjait békecsendben és sokszor ünnepelte kitörő hazafias hangulattal a márczius 15-ikét, csak két éve, hogy a fényesen és teljes kényelemmel berendezett régi törvényszéki épület emeleti összes helyiségeit foglalta el.

Sok reménnyel költözködtünk át az új helyiségbe és nagy jövőt jósoltunk annak, mert a régi helyiséggel, különösen a Rózsa bűzös udvarával már nem tudtunk kibékülni.

Még friss emlékünkből van, mily kellemes estélylyel nyitottuk meg új otthonunkat, s a két év alatt hány kedves olesó élvezetes casinó-estélyt rendeztünk.

Es most? Váratlanul azzal lepték meg közönségünket, hogy egy mozgalom indult meg, melynek az lenne a törekvése és célja, hogy egy demokrata-kört alakítsanak; mert sokan vannak városunkban, kik megfelelő szórakozó helyet sem az úri casinóban, sem pedig a polgári körben nem találnak.

Az első pillanatban semmi értéket nem tulajdonítottunk e mozgalomnak, azonban bizony az sokkal veszedelmesebb mérveket öltött és hangulatot keltett, mint gondoltuk.

A mozgalom szervezésére és tag-gyűjtésre egy ívet adtak ki, a melyet két nap alatt éppen 100-an irtak alá. — Ezután legyünk őszinték és valljuk meg, hogy ha csakugyan sikerül a terv, akkor elvitázhatatlanul ez alakulás igen ártott volna úgy a casinónak, mint a polgári körnek is. Az új intézmény, mint a tapasztalat igazolja, rendszerint nagyon hódít, különösen pedig ha annak titkos háttere is van, mint e mozgalomnál a függöny alól kihámoztuk.

Mielőtt tovább mennénk, itt álljunk meg egy pillanatra.

A régi casinó, régi avutt helyiségeiben sok-sok éven át békecsendben éldegelt napjait és számos tagja — kik fájdalom, már elköltöztek közülünk — egy cseppet sem maradtak el mostani vezérő férfiainktól.

Egy Marton Rudolf, Szontagh Bertalan, Török János és dr. Szabó Samu stb. mind oly férfiak voltak, kik a hivatalban, a közéletben, a szalonokban, a báltermekben és a casinóban, szóval mindenütt, hol elől kellett járni, alkotni, tenni, soh' sem pihentek és nem tévedtek. — Az igaz, hogy e férfiak három elsőbbsége azon kornak volt a gyermeke, midőn egy egész nemzet állott a harczerén, s talán akkor tanulták meg, miként kell a jó hadvezérnek katonáit vezetni.

Nem kellett nekik fényes, kényelmes helyiség, csak katona, a mely ismerje a fegyelmet; ha pedig nem, kezökben a hatalommal törtek meg minden ellenáramlatot és irtották a gyomot a nélkül, hogy az irányokbani tisztelet és ragaszkodás egy pillanatra is csökkent volna.

Még élénken emlékezünk rá, hogy a 90-es években a márczius 15-iki estélyeken, midőn már a hangulat emelkedett, s egyik-másik szónokot nem akarták meghallgatni, a 4 férfi közül kettőnek, — ki még életben volt — elég volt egy tekintete, hogy a türelmetlenkedőket figyelemre intse. — Nézzük a mostani utóbbi időkben lefolyt márcziusi estéket. Tessék visszagon-

dolni, hány-szor történt meg, hogy több szónokot már meg sem hallgattak, s kénytelen volt beszédjét az „el áll” kiáltások között a bevezetésnél abban hagyni. Igaz ez szóról-szóra, nyíltan merjük kimondani és kötelességünk is, mert ha vezerferfiainknak nem sikerül rendet csinálni, úgy magunknak kell erre segédkezet nyújtani.

Azt szokták mondani, hogy ez az „idők jele”, ha egyik vagy másik terv kivitele vagy intézmény letesítése nem sikerül, s ha valaki nem akar a kor és társadalmi posztó előtt meghajolni. — Úgy van, az idők jele, mert ma már az emberi jogok több érdekért küzdenek és többet követelnek, mint régen. — Még kell hallgatni tehát mindenkit, s azután ítéletet mondani, és ki eltévedett, kellő tapintattal, erélylyel a helyes útra visszaterelni. Nem szabad ezért senkinek dudzogni, különösen nem szabad, sőt igen káros bosszút forralni. — Hallgassuk ki egymást, cseréljük ki véleményeinket *vallás-, rang- és politikai* elkülömbőség nélkül; még a kor között se tegyünk ily esetekben nagy különbségeket; az idősebbekhez közeledjünk bizalommal, s azok fogadjanak bennünket fiatalabbakat atyailag és akkor vezéreink jó katonákkal rendelkezve, bizonyosan egészséges társadalmi összeköttetést és életet fognak továbbra is fenntartani, ellenben mi fiatalabbak és kisebb posztóval bíró egyének ne követeljünk lehetetlenségeket.

Egy hét forgott le azóta, mióta a mozgalom megindult s ma már arról értesülünk, hogy az visszatért a béke csendes medrébe. — Nem akarunk tehát recriminálni, inkább örvendünk a szerencsés megoldás felett és a közönség nevében köszönetet azoknak, kiknek sikerült kellő időben bölcs tapintattal az ellentéteket kiegyenlíteni.

Most ezek után ma lesz a casinó gyűlése. Minden egyes tagnak ajánljuk higgadt megfontolása tárgyává e kényes kérdést. Szerény nézetünk az: örömmel kell fogadni annak a 100 aláírónak minden egyes tagját, kik belépni akarnak, s ha sikerül ily számmal a casinó jelenleg 180 tagját esetleg 250—300 tagra felemelni, deficiztról a mostani 20 kor. tagsági díj mellett szó sem lehet, azt azonban kivételnek tartjuk, hogy a most belépő tagok kevesebb tagdíjat fizessenek; mert egy egyesületben, hol egyformák a jogok, egytormán kell a terheket is viselni.

Az új casinóban pedig első sorban régi jogon tiszteljük meg és üdvözöljük szívélyesen minden időben a régi tagokat, ellenben a régi tagok pedig fogadják a baráti szív teljes melegével és kezsorításával ifjú barátaikat.

A központ pedig legyen a casinó érdemekben gazdag, szívélyes, előzékeny modorú mostani elnöke: *Kubinyi Aladár!*

Isten adja, hogy a mai gyűlés ily eredményeket, gyümölcsöket teremjen, s azután mint a közvélemény megnyilatkozója, bátrak leszünk új programot is előterjeszteni.

Komáromy István,

A Csurgó.

Lapszerkesztőnk felszólításának, hogy adjam közre azon adatokat, melyek a most helyrehozott Csurgókat rá vonatkoznak, készséggel teszek eleget a következőkben, annyival is inkább, mert talán még közintézményt nem vett e világon annyira körül mindenféle hír és vélemény, mint éppen ezt. Nagyon egyszerű tények azok,

de sok tekintetben mégis elűtök a közfelfogástól, amiket alább közrebocsátok.

Midőn az állam a régi Deák utcai hidat tavaly nyáron új vas felső szerkezetű hiddal cserélte ki, egyúttal a régi Csurgó kutat is, legalább külső alakjában át-
alakítani tervezte. Ezen tervezett átalakítás csupán anynyiból állott eredetileg, hogy a hid külső formáinak megfelelően rendeztetik a gyűjtő akna külső képe s a kitolyás irányát megfordítottak oly módon, hogy a víz nem mint az előtt, az uttal párhuzamosan, hanem attól merőlegesen fog kifolyni. A csurgó forrás lényegét e terv egyáltalán nem érintette. Minthogy a vállalkozó az állammal kötött szerződés alapján megadta az egységárakat, a kövek, korlátok stb. minőségét, a város is czélszerűbbnek látta a hiddal ezen szoros összefüggésben álló építménynek ugyanazon vállalkozóval, ugyanazon feltételek mellett leendő foganatosítását. Hogy pedig a munkavezetés ugyanazon kézben legyen központosítva, a megbízott államépítészeti hivatalt kérte fel a város a kut-
épités munkálatainak felügyeletére és ellenőrzésére is.

Azonban az építkezések és bontások következtében felmerült annak a körülménynek szükségessége, hogy a folyás irányát megváltoztassák és a jövőre is biztosítsák. Ennélfogva a művezetőség elhatározta, hogy mintegy 35 méternyire az alsó akna felett egy újabb vízfelfogó aknát épít, melybe a vizet két, oldalt kinyúló szárnyal fogja fel és tereli be. A két aknát pedig zománczozott kö-agyag csővezetékekkel kötötte össze. Befejeztetvén a munka, a forrás tovább is, néhány hónapra keresztül dúsán működött, úgy annyira, hogy a művezető államépítészlet teljesen kiérdemelte a közönségnek akkor megnyilvánuló köszönetét.

Jött azonban egy rendkívül száraz nyár és ősz, s egyszerre a forrás kezdett gyengülni, míg végre teljesen megállott. Fel kell ugyanakkor említenem azt az általános ismert körülményt, hogy ugyanezen időszakban a város összes talajvizei leszálltak; mindenütt le kellett mélyíteni a kutakat, s tudok több oly esetet, mikor közismeretes bővíző kutak majdnem teljesen beszüntették a víz kiszolgáltatását. Még kell állapítanom ennélfogva azt is, hogy ez olyan vis major volt, ami ellen minden emberi munka hiábavaló, mert hiszen azt mindenki tudja, hogy még a víz sohasem ment fel magától a hegyre.

Megszűnván tehát a kifolyás, most már a város legsajátabb érdeke volt, hogy ismét a régi állapotába juttassa ezt a kutat, mely valóban igen nagy közszükségletet fedez: Megvizsgáltam ennélfogva azokat a körülményeket, melyekből a baj okát megállapíthattam. A vizsgálat eredménye a következő volt:

A felső akna vizét megpróbáltam kiszivattyuzni. A víz színe leszállott egy bizonyos niveaua, melynél mélyebben a legerőltetettebb szivattyuzásra sem szállott le. Vagyis a hozzáfolyás akkora volt, mint a kiemelés. Ez azt bizonyította, hogy elegendő viz bármily mennyiségben akkor sem — ma sem — hiányzott, illetve hiányzik. De ugyanezen niveau azt is bizonyította, hogy immár *nincs akkora magas vizállása a forrásnak, mint azelőtt.* A víz részben talán irányt kapott másfelé, de részben a kézen fekvő ok a fent említett, általánosan tapasztalható vízszegénység volt.

Másik körülmény a vizsgálat során az volt, hogy midőn a vízszint leszállott a cső alá, a csővezetékbe meglepő áramlás indult *visszafelé*; ez az áramlás mindaddig tartott, míg az akna vize ismét el nem lepte a csövet. Harmadik körülmény: hogy az alsó aknában csak kevés viz állott, ami volt is, egy perc alatt kiszivattyuztatott.

Ezen két körülmény tehát, összevetve az elsővel, kétségtelen bizonyossá tette, hogy a csőösszeköttetés nem funkcionál, tehát vagy eldugult vagy eltört (a munkálatok folyamán bebizonyult, hogy csakugyan eliszapolódott s így eldugult).

Helyzetem ezek után igen könnyű volt, helyreállítani a megszakadt összeköttetést a két akna között. A nivellirozás eredménye azonban eleve bizonyossá tett a felől, hogy a *jelenlegi vizállás mellett a régi csövön többé a víz magától ki nem folyik, mert nem képes annyira felemelkedni.*

Teendőmet ezek után világosan láttam: új csővezetékkel kellett lefektetnem és pedig egyenes vonalban (a réginél éppen a görbületi könyöknél történt az eldugulás). Új aknát kellett középen építeni, melyből a csővezeték mindenkor tisztítható legyen egy esetleges új eliszapolásnál. A csővezetéknek a kis esés mellett nagyobb

Városi-bunda, Utazó-bunda, Gazdasági rövid bunda, Dán iramszarvas bőrkabát, Lábzsák, Lábtakarók, továbbá férfi- és női-czipó, férfi és női divatcikkék nagy választékban kaphatók

REISZ M. női- és uri divatüzletében.

Karácsonyi disztárgyak és kézimunka félárban kaphatók.

kalibort kellett adnom és legvégül biztosítanom kellett, hogy az alsó akna ezen felemelt munkálatok elvégzése után kifogástalanul szolgálta ki vizét a közönségnek. Ez utóbbi körülményeknél két alternatíva előtt állottam; vagy a kifolyó csövet kellett leszállítanom, hogy azon a víz magától kifusson. Ezzel együtt le kellett volna szállítani a vízmérő hely tájainak s a temetőpatak medrét vége végéig. A másik alternatíva volt az, ha nem gondolva ezen népszerű megoldással, szivattyú behelyezésével emelem ki a vizet. En az utóbbi megoldást választottam. Ugyanis az említett lemélyítés igen sokba került volna s nemcsak egyszeri, de állandó kiadás lett volna a városnak, mert a temetőpatak fenekét minden évben legalább kétszer újra ki kellett volna mélyíteni, azután egy esetleges nagy víznél a patak vize visszaduzzadt volna az alsó aknába a kifolyó csövön át, megfertőzve ezen egészséges forrásnak a vizét.

Elhelyeztettem tehát az alsó aknában a felemelő, ezen célra összeállított szivattyút, nem mondhatnám, hogy épen a legnagyobb közmegelegedésre. Közönségünk ugyanis görcsösen ragaszkodott ahhoz az eszméhez, hogy nem is csurgó az, ami magától nem csurog. Nekem viszont az volt csendes meggyőződés, hogy első követelmény az állandó, tiszta és nem fertőzött víz, ha nem is magától reptül épen a vedrekbe.

Ezek után még egy dolog volt csak szükséges: hogy ne legyen állott a víz, hanem legyen folytonos lefolyása; ezzel maga a víz is jobb, mintha pl. csak a szükséges mennyiséget huzzák ki belőle naponként. Ezt a körülményt pedig az által értem el, hogy egy szivornya berendezést helyeztettem el, ami tulajdonképpen egy megörbített kovacsolt vascső. Egyik vége, a külső hosszabb valamivel mint a belső, mely a medencében van. Megindítva az áramlást, a szivornya működni kezd s folytonosan adja a vizet. E szivornyát e hét elején állították be s azóta ezen keresztül állandóan folyik a „Csurgó“ mindig friss, tiszta vízzel látva el a medencét, melyből a szivattyú emeli fel a közönségnek szükséges vizet. Nem duzzadhat bele vissza a patak megáradt vize, nem kellett lemélyíteni a környezetet s ha nem csalódom, a csurgó vízszolgáltató képessége hosszú időre biztosítva van. A lefektetett csövetek igen jól működik s kizárja a híd-nál összegyűlhető fertőzött vizet is, mert míg a középső aknáktól felfele homok és kavics veszi körül, hogy ne csak a felső akna vize juthasson lefolyásra, hanem a felső két akna közötti források is szűrt állapotban, addig az alsó és középső akna közt oly erős agyagtömítés van (2—2 m. széles), hogy ott fertőzött víz soha nem jut be.

Ennyiben adhatom meg a lefolyt munkákról a száraz tényállást. azzal a reménységgel, hogy az igazságnak ezen egyszerű megnyilatkozása vágja utját annak a sok kombinációnak, mely e kút körül képződött s virágozott immár két esztendeje, zavartalanul.

Győry Lajos.

Hullámok az idők folyamának felszínén.

1. Szocializmus. — 2. Nőkérdés.

Írta és felolvasta a rimaszombati polgári olvasóköriben decz. 3-án
Dr. VERES SAMU. (Folytatás)

De annak a nagy eszmének tisztelete s az a lelkesedés, melylyel minden szép, jó és igaz megvalósítására törekszünk, nem gátol meg minket abban, hogy a magyarországi szocialis mozgalmak némely téves irányára reá ne mutassunk.

Nem tekintve azt, hogy idegen elemek a kommunizmus veszélyes tanával igyekeznek megfertőztetni a mi logícusan gondolkodó népünk lelkiületét, a nemzeti szocializmus eszméjét kibővítették a nemzetköziség elvével. Szerintem minden eszme csak akkor jó s csak akkor van annak jogosultsága, ha magába rejti a megvalósulás lehetőségét.

Azontul az ideák csak apró csillagok a tiszta égboltozaton oly magasságban, hogy csak a gondolat ér föl hozzájuk. A nemzetközi szocializmus is egy ilyen megmérhetetlen messzeségben fénylő csillag, melynek fénye legtöbbször ábrándozásra kelt. Nem valószínű, hogy ez az idea azért, mert nem ismer nyelvhatárokat, nem ismer éghajlatot, nem ismer temperamukat, már pedig ezek a körülmények mind befolyással bírnak érzésünkre, gondolkodásunkra, lelki tulajdonságaink kialakulására, egyszóval egész jellemünkre. Más az északi, más a déli ember, más a hegylakó, más az alföldi, más a tengerpartok lakója, — más a német, más a francia, más a magyar. Hogyan lehet elképzelni, hogy ezeket a különféle érzésű és gondolkodású embereket ugyanazon célok elérésére, ugyanazon eszmék kapcsolni össze? Van e olyan nemzet a világon, mely le tudna mondani nemzetiségéről, nyelvéről, alkotmányáról, őseinek vérében szerzett hazájáról? Már pedig a nemzetközi szocializmus végeredményében azt a gondolatot akarja megtestesíteni, hogy minden jogok teljes birtokában az egész emberiség egy családot képezzen. E céljának elérésére minden lehető lépést megtesz. Igen természetes, hogy a nemzetközi szocializmus leginkább abban a néprétegben találja meg a maga híveit, mely a legnagyobb küzdelemmel keresi meg kenyereit, t. i. a munkássztyában. A munkaadó és munkás közötti viszony tényleg tarthatatlan s a szocialis politikának e viszonyt mielőbb szabályoznia kell. Mert az élet, az emberiség fejlődése napról-napra oly követelményekkel állanak elő, melyek a munkabérek és munkaidő megváltoztatását követelik. Makkas követelés és makkas ellenállás szüli a sztrájkot, a munka megszüntetését. Ez az első lépés, melynek a legutóbbi időkig még nem volt nemzetközi jellege, noha az újabb, különösen külföldi sztrájkok mindent elkövetnek arra, hogy a különböző népek munkás elemeit ugyanazon érdekszférába bevonják.

A második már sokkal fontosabb lépése a nemzetközi szocializmusnak az akarna lenni, hogy politikai jogokat vívjának ki. Teljesen igazságos s minden humanus érzésű embernek gondolkodásával megegyezik az, hogy az önkormányzattal bíró nemzet minden tagjának közvetve vagy közvetlenül része legyen saját hazája kormányzásában. Legalább én, a magam részéről szívesen támogatnék minden ilyen irányú mozgalmat s ha módomban volna, teljes megfontolással, nyugodtan adnám szavazatomat az általános szavazati jog behozatalára. Csak

azt kívánám meg, hogy a magyarországi munkás legyen magyar honpolgár és legyen magyar hazafi. S ezért a szocializmus eme törekvéséből kiküszöbölném a nemzetközi jellegét, mely jogot kíván adni a külföldről beözönlő munkások ezreinek arra, hogy egy olyan országban gyakoroljanak politikai jogokat, melyhez sem a nyelv, sem a föld, sem a rokonszenv nem esatolják.

Ily sallangokkal ezt a nemes ideát soha se valószínűsítem meg s teljes mértékben hibáztatom a mai zürzavaros politikának azt az intencióját, mely az általános titkos választói jog megadása által a magyar állameszmét veszélyezteti.

Ez az oka annak, hogy hazánkban a közvélemény a munkás forradalomnak ezt a nemes, de megméltelt törekvését nem támogatja oly mértékben, mint a minőben támogatná akkor, ha a magyar szocializmus elejtene a nemzetközi jellegét.

Igy minden valószínűség szerint a küzdelem egyelőre meddő lesz, mert a logícusan gondolkodó magyar nemzet minden olyan törekvést, mely állami életének alapjait megintja, utolsó csep véreig ellenkezni fog. — Hogy az általános választói jog már a legközelebbi jövőben ki fog terjesztetni s ez által a magyar nemzeti szocializmus oly óriási lépéssel halad előre, a minőről ez előtt csak egy pár hónappal is alig lehetett álmodni: nem lehet kétsége annak, a ki a mai vér nélküli forradalom egyes fázisait figyelemmel kísérte. E küzdelemben a nemzeti szocializmus eszméi oly gyorsasággal növekedtek meg, mint a hógörgeteg, melyet többé feltartóztatni nem lehet.

Hanem, hogy e siker után mi fog következni, az attól függ, hogy a győzelem kiaknázásában minő mérsékletet fog tanusítani a szocializmus. Megelégzik-e a politikai reformok életbe léptetésével s beszegődik a világbeke munkásai, vagy áthelyezi a hareztert a társadalomra, hogy megteremtse a magyar kommunizmust, mely újabb fordulást idézne elő . . . ?

Ez a jövő titka.

Az imént futólag odavetett gondolatokból, vonjuk le a tanuságot.

Első tanuság az, hogy a szocializmus eszményi törekvése megvalósítani mindazt, a mi az emberiség közös boldogítására szükséges, ezért akarja reformálni a családot, a társadalmat s a politikai életet.

Ennélfogva a szocializmus nem oly fekete ördög, mint a milyennek képzelik azok, a kik ideális tanaival nincsenek egészen tisztában. De az ideális tanok csak a művelt lélekben teremhetik meg üdvös gyümölcseiket.

Másodszor a szocializmusnak egyetlen tana sem jutott érvényre óriási megrázkodtatások nélkül. Erkölcsek, szokások formálódtak át, trónok omoltak össze a szocialis törekvések küzdelmei között; vérpatakok folytak a kereszténységért, a szabadságért és egyenlőségért s vérpatakok folynak ma is a népjogokért.

Végül, hogy szocialista ma már minden önzetlen ember, a ki azt akarja, hogy embertársa is boldoguljon.

E nemes és ideális tanoknak csupán csak az az egy veszedelme van, hogy az éretlen, vagy csak félig érett gondolkodású ember, mielőtt érzelmi és lelki világa a műveltség hatása alatt kialakult volna a szocializmus tanai által vesszőparipára ül s addig száguld árkon, bokron keresztül, míg összetöri magát. Ez a veszedelme volt a mult harcainak s ez a baja a jelenlegi szocialis forradalomnak is. Ez teremtette meg a francia forradalom rémuralmát, ez szülte a kommunizmust. A messze távolban a mi közéletünk egén is fel-feltűnik egy-egy sötétebb felhő, sőt néha néha egy kis moraj is hallható. — de ha a mi szocialistáink csak abban a természetes körben fejtik ki tevékenységüket, a melyben üdvös reformjaikat megvalósíthatják: bizton tekinthetünk a jövő elébe, mert törekvéseik támogatására minden igaz magyar embert oldalunknál találunk.

Most már azt a kérdést vetem föl magam előtt, hogy ezekben a világfelforgató mozgalmakban minő szerepe van a nőnek? Mert ez a kérdés is ott úszik az idők folyamának hullámain.

A társadalmi élet kialakulására mindig nagy befolyása volt a nőnek, mivel az a természetes benső vonzalom, melylyel a férfiak a nők iránt viselkednek, a férfi akaraterejének és tevékenységének rugója volt mindig s az lesz az idők végeiglen. Mindazokat a dicső és nagy tetteket, melyek az emberiség fejlődését előmozdították, azokat a bűnöket, melyek a haladást feltartóztatták, azt a tengernyi vért, melyet nagy célok vagy önző érdekek szolgálatában valaha kiontottak, azokat a nagy alkotásokat, melyek a művészi fantázia soha el nem muló becsü emlékei egyetlen alapvető okra lehet redukálni s ez a szerelem. Nagy erő a férfi akarat, de százszor nagyobb ennél a nő gyöngesége. Nagy ereje van a gazdagságnak, kincsnek, királyi hatalomnak, de százszor nagyobb erő rejlik a nő mosolyában, szemében. A büszke Caesar előtt milliók hajtanak fejet s a büszke Caesar leborul egy nő lábai előtt. (Vége köv.)

Boldog város.

Jolsvárról vettük a következő sorokat:

„Poprád volt ilyennek jelezve, mert egy pár száz korona maradvánnyal zárják le az 1906 ik évi költségvetésüket. Ma ugyan ilyennek jelezhetjük Jolsva r. t. várost, a melynek költségvetése előttünk fekszik. A város képviselőtestülete f. hó 19 én fog a Bazilidesz Gusztáv polgármester által összeállított költségeloirányzattal foglalkozni, azonban ez nem zárja ki, hogy azt már most ne ismertessük azokkal, kiket érdekel.

A) Szükséglet:

1. Közadókra	4533'08 K.
2. Megyei pótdadókra	672 87 "
3. Rendszeresítettettkre	24998— "
4. Irodai költségekre	300— "
5. Fuvar és napidijakra	600— "
6. Ujjonozási költségekre	300— "
7. Községi épületek javítása és biztosítása	8850— "
8. Utak és hidak karban tartása	1227 64 "
9. Iskolai, ovodai célokra és egyházi segély	5582 72 "
10. Hivatalos és rendőri kiadásokra	4160— "
11. Érdei gazdasági kiadásokra	8166— "
12. Házi gazdasági kiadásokra	3112— "

13. Községi szegény alapra	400— K.
14. Terhelő adósságok törlesztésére	18623— "
15. Rendkívüliekre	2500— "
16. Előlegezésekre	100— "
17. Vegyes — előre nem láthatóakra	1319— "

Összesen: 85444 31 K.

B) Fedezet:

1. Mult 1904. évi maradvány	8845'11 K.
2. Ingatlan vagyoni jövedelme:	
a) Érdei bevétel	34376— "
b) Egyéb bevételek	22258'02 "
3. Regálé s más hasonló jövedelem	16243 50 "
4. Tökek és részvények után	907 20 "
5. Rendkívüliekből	540— "
6. Térítvényekből	1832— "
7. Vegyesekből	650— "

Összesen: 85651'83 K.

a mi 207 52 K. fölösleget jelez
A mi e költségvetésben szembetűnő, az a 8845 kor. 11 fillér mult évi maradvány.

A mi a városban szembetűnő, az a nagy portenger nyáron s az a nagy hó és sártenger télen és ősszel. Gyalogjárjuk van, mégis sárban és hóban járnak; köves ország, mégis derékgázol a kocsi; szárazságban különben is egész utcának nincs vize. Nem tartja szükségesnek a város, hogy a Murányi-utcai lakók akadálytalanul újból a város kútját használják, mint volt a tagosítás előtt. A mi még szembetűnőbb, a városon keresztül folyó Jolsva patak — mint bacillus-telep — a mely azonban ki is önti a lakókat hébe-korba.

Nagy hiánya a költségvetésnek, hogy nem enged bepillantani a „Rendszeresítettettk“-re kiadott összegbe.

Hivatalnokai, tanácsnokai egyenként mennyit kapnak? Hányan viszik az adminisztrációt?

Színészet.

Mezey Kálmán jól szervezett társulata f. hó 12-én kezdte meg előadásait városunkban a *Három Rózsa* vendéglő nagy termében. Bizony úgy vettük észre a lefolyt 4 estből, hogy színészeink most sem jöttek több szerencsével, mint a multban.

A társulat első bemutatkozó előadása kedden este volt. A kellemes zenéjű „*Hajduk hadnagya*“ került előadásra, melyet közönségünk jól ismer, talán ezért nem érdeklődött a darab iránt, melyet csaknem üres ház előtt játsztak le. Az énekesnők: *Balla Mariska*, *Révész Ilonka* és *Bárdos Jolán* a vidéki énekesnők kiváló között foglalkozhatják el jól megérdemelt helyüket. Az előadás öszszevágó volt s csak sajnálhatjuk, hogy olyan kevesen voltak, kik azt élvezték. Az első estén bemutatkozott szereplőkről elismeréssel szólhatunk és bátran mondhatjuk, hogy a szintársulat rövidre tervezett itt tartózkodása elé a közönség a legjobb kilátásokkal tekinthet. Bár ezt mondhatnánk a társulatnak is.

Második estén szerdán a remek zenéjű *János vitéz* daljátékot adták gyenge ház előtt, csütörtökön megismélték nagyobb ház előtt. Valóban mindkét est igen sok élvezetet nyújtott a közönségnek és sok könyvet csalt a szemekbe.

Az első estén Kukoricza Jancsi szerepében *Révész Ilonka* a temperamentumos, kecses kis szőke primadonna mindjárt meghódította a közönséget, a második estén pedig *Balla Mariska* szép játékaival és dalával fokozta a közönség megelegedését. A másik főszereplőről, *Rózsahegyi Sári* káról is elismeréssel nyilatkozhatunk, kifogástalanul alakított, de kissé rekedt volt. *Bárdos Jolán*, kiről azt hallottuk, hogy még egész gyermek, a szinpadon minden tekintetben teljesen kész színésznőnek mutatata be magát a királyleány szerepében. — Bagó trombitás szerepében *Marton Miklós* úgy játékaival, mint érezes szívhez szóló tenorjával remekelt. A gonosz mostoha szerepében *Olaszné* a falu csőze szerepében pedig *Katona* ügyes alakításokkal sok tapsot arattak.

Első este *Baróti*, második este pedig *Gulyás* igen jól töltötték be a gyáva francia király szerepét, *Baróti* cupléival, *Gulyás* pedig rögtönzött közbeszólásaival kaczagtatta meg a közönséget.

Nagy Irénke szép kis tündér volt.
Elismeréssel kell megemlékezni *Dejengiről* és *Violáról*.

Bár a szinpad elavult diszletei nem sok gyönyörűséget nyújtanak, de pótolja ezt a társulat törekvése a jól betanult egybevágó előadás s ép ezért ajánljuk a közönség pártfogásába.

Pénteken „János vitéz paródiáját: „Kukoricza Jónást“ adták csekély érdeklődés mellett. *Révész Ilonka* ez estén igazán kedves, ügyes és rutinir játékaival, kellemes hangjával nagy tetszést aratott. A főszerepben „Gulyás“ remekelt, bár nem minden tulzás nélkül játszta a különben is hálás szerepet. Kupléi kitünők voltak. *Olasznának* (Mostohané) most is jó estéje volt, *Bárdos Jolán* (König Izidora) szépen énekelt, megérdemelte a sok tapsot. *Marton Miklós* (Tubák) szintén jó „Bagó“ volt. Az összjáték most is teljesen megfelel, s a kis közönség megelegedetten távozott a színházból.

Műsor: Ma vasárnap d. u. „Hajduk hadnagya“ este „Ördög bibliája“. Hétfőn: 18 ikán: „János vitéz“ (zónaeloadás) 19-ikén kedden: „Mulató istenek“. 20-án szerdán: „Orangyal.“ 21-ikén csütörtökön: *Szmólen Tóni*. 22 én pénteken: „Sulamit“ (zónaeloadás) 23 án szombaton: „Parasztbecsület“, „Barátságból.“ 24-én vasárnap d. u. „János vitéz“. Este nincs előadás.

Hirek és vegyesek.

Olvasóinkhoz. Tisztelettel felkérjük lapunk mindazon olvasóit, kik még az előfizetést meg nem ujtották avagy hátralékaikat ki nem egyenlítették, hogy ugy az előfizetést megújítani, mint a hátralékos előfizetést ki egyenliteni sziveskedjenek. Tisztelettel
a „GÖMÖR-KISHONT“ kiadóhivatala.

Értekeztet. A gömörmegyei egyesült ellenzék vezető embereit mint a fővárosi lapokból olvassuk *Szon-tagh* Andor, a jolsvai kerület képviselője, Tornalljára értekezletre hívta össze. A vármegye összes kerületei képviselve voltak. Ott voltak: gr. Andrassy Géza, Putnoky Mór, Szentiványi Árpád és Szoutagh Andor képviselők is.

Az értekezleten, melyen a megye ellenzéki pártjainak diszelnökeül az elhunyt Szentiványi József helyébe *Andrássy Géza* grófot kiáltotta ki, *Hevessy Bertalan* elnököt. Az előértekezlet elhatározta, hogy a f. hó 22-én tartandó vármegyei közgyűlés megtartása előtt 21-én alkotmányvédő *megyei népgyűlést* hív össze Rimaszombatba. — Az értekezletet közebb követte. — Az „alkotmányvédő naggyűlés”-re, melyet *folgyó hó 21-én a Három Rózsa nagytermében* tartanak meg, falragaszokon hívják meg a nagyközönséget. A felhívást vármegyeük országos képviselői közül gróf *Andrássy Géza*, *Draskóczy László*, *Putnoky Mór*, *Szentiványi Árpád* és *Szontagh Andor* irták alá, s kivülök közélettünk több ismert alakját látjuk az aláírók sorában. — A gyűlés után 1 órakor közebb lesz a Három Rózsa éttermében. Jelentkezni lehet folyó hó 18-áig *Terhes Samu* dr.-nál Rimaszombatban.

Nagylelkű adomány. A nemes szívé *Hanway Zoltán* hanvai nagybirtokos az ottani ev. ref. iskola részére 2 hold földet és 3000 koronát adományozott, illetve alapítványt tett. — A jótétemény önmagát dícséri.

Bírósági vizsgálat. A tornalljai kir. járásbíró-ságnál a szokásos évi vizsgálatot f. hó 13-14-ikén a kir. törvényszék elnökeinek gyengékedése folytán megbízottja *Cseh István* kir. törvényszéki bíró végezte.

A Casinó választmánya f. hó 15-ikén délután *Kubinyi Aladar* elnöklésével ülést tartott, melyen a választmány tagjai nagy számban jelentek meg. Az ülésen magállapították a ma, 17-én délután 3 órakor tartandó *rendkívüli közgyűlés* elé kerülő javaslatot, melynek lényege az, hogy a casinó tagsági díját a jelentkező tagok számának és az összeállítandó költségvetésnek egybevétele után fogják a közgyűlésen megállapítani. Remélhető, hogy a közgyűlésen nyugodt, tárgyilagos megbeszélés alapján megegyezés jön létre, mert ez nemcsak a casinó, de társadalmunk békéje érdekében is föltétlenül szükséges.

A Tompa-társaságnak f. hó 27-re tervezett nyilvános ének- és felolvasó-estelye iránt az érdeklődés állandóan emelkedik. A társaság érdemes elnöke *Veres Samu* dr. mindent elkövet, hogy a tudományt és a művészetet pártoló közönség jól érezze magát e kellemesnek ígérkező társas összejövetelen.

Kinevezés. A kereskedelemügyi m. kir. miniszter *Goszleth Lajos* kir. mérnököt, a beregszászi államépítészeti hivatal vezetőjét kir. főmérnöké, *Balgha Kálmán* kir. segédmérnököt kir. mérnöké nevezte ki. Mindketten kedvesen ismert alakjai voltak társadalmunknak, kiknek előhaladásáról bizonyára mindenki örömmel vesz tudomást. *Goszleth* főmérnök családjával együtt már elhagyta városunkat, hogy hivatalát elfoglalja; *Balgha* mérnök kiküldetésen van jelenleg, de a rimaszombati államépítészeti marad továbbra is.

Tagválasztás. *Dr. Csernay Dániel* vármegyei tb. levéltárnok, a vármegyei hivatalos lap szerkesztőjét s lapunk belmunkatársát a magyar történelmi társulat folyó hó 7-én tartott ülésében rendes tagjává választotta.

Halálozás. *Dr. Kellner Viktor*, tekintélyes dobsinai orvost, súlyos csapás érte, amennyiben neje: *dr. Kellner Viktorné* szül. *Sárkány Berta* f. hó 10-én 46 éves korában hosszú szenvedés után *Dobsinán* elhunyt. A régóta betegeskedő köztisztviselőben állott urasszony halála széles körökben ószinte részvétet kelt. Férjén kívül egyetlen fia *Viktor* és kiterjedt rokonság gyászolja az elhunytat, kinek hűlt tetemeit folyó hó 12-én nagy részvét mellett helyezték örök nyugalomra.

A korcsolyázó egyesület f. hó 10-ikén tartotta meg évi rendes közgyűlését, melyen *Kolbay Sándor* elnök meleg szavakkal üdvözölte a megjelenteket s beszámolt a múlt idényről, melyen 52 napon át lehetett korcsolyázni s 191 tagja volt az egyesületnek. Anyagi tekintetben is kedvező volt az eredmény s 705 korona tiszta vagyon volt. A számvizsgáló bizottság jelentése tudomásul vétett és a jövő idényre szóló költségelirányzatot megállapította a közgyűlés. Az egyesület érdekében sokat fáradozott elnök és dr. *Kálniczky* indítványára elhatározták, hogy miután a pavillon erkélye nem elég biztos, fedett füvegfolysóval ellátva azt megfogják nagyobbítani és a korcsolyafelkötésre szánt helyet is zárt, fűthető helyiséggé fogják átalakítani. *Kolbay Sándor* elnök tiszttársai és a választmány nevében megköszönve a bizalmat, állásáról lemond. Miután sem a gyűlést vezető elnöknek: *Molnár Józsefnek*, sem a közgyűlésnek nem sikerült elhatározása megváltoztatására rábírnai az elnököt és alelnököt, a választást megejtették. Előbb azonban a közgyűlés hálás köszönetet és elismerést szavazott *Kolbay Sándor* elnöknek eddigi működéséért. Megválasztott elnök: *dr. Kálniczky Géza*, alelnökké: *dr. Wallentinyi Dezső*, titkárrá: *dr. Kármán Aladár*, pénztárossá: *Szabó Elemér*, Pályafelügyelő: *Holländer Géza*. A választmány tagjai lettek: *dr. Löcherer Tamás* tb. elnök, *Kolbay Sándor*, *Kathona Géza*, *Molnár József*, *dr. Institórisz Endre*, *Kishonhy József*, *Ragályi Géza*, *dr. Törköly József*, *Sipos Béla*, *Horváth Zoltán*. A közgyűlés után a választmány ülést tartott s a szegénysorsu tanulóknak kiadandó ingyen idényjegyek számát állapította meg. Ezzel a közgyűlés véget ért.

Herczegi vadászatok. *Koburg* Fülöp kir. herceggel fiaival, *Lipót* herceggel és *Agost* kir. herceggel együtt f. hó 10-én vasárnap este városunkba érkezett. Az állomáson *Marikovszky Géza* uradalmi intéző, *Császákóczy Károly* erdőmester, *Barna Imre* rendőrkapitány és *Schulhof Pál* állomásfőnökkel fogadta együtt az érkező vendégeket, kik nyomban fogatokra szálltak és *Balogra* hajtottak. Itt hétlőn és kedden voltak vadászatok, szerdán pedig a meleghegyi vadaskertben. Csütörtökön a szűrtori erdőben volt nagy vadászat s pénteken *Feledről* utazott el a hercegi társaság.

Gyógytárviszsgálat. A helybeli két gyógyszer-tár hivatalos vizsgálata f. hó 12-én ment végbe. *Dr. Meskó Miklós* vármegyei t. főorvos, *dr. Szabó Károly* városi t. orvos és *dr. Kovács László* polgármester végezték a hivatalos vizsgálatot, mely alkalommal ugy a *Geduly Géza*, mint a *Kishonhy József* gyógytárában mindent rendben találtak.

Esküdtbírószági ülésszakok. Az igazságügy-miniszter rendelete folytán a helybeli kir. törvényszéknél szervezett esküdtbírószági ülésszakai ezental minden év február, május és október hónapok első hétfőjén, vagy ha ez *Gergely naptár* szerinti ünnepre esnek, a következő köznapon fognak kezdődni.

Árvák karácsonya. Rimaszombat és vidéke jótékony négyesülete az árvák karácsonyfáját szerdán — f. hó 20-án d. u. 5 órakor — állítja és gyújtja meg az egy. prot. főgimnázium tornacsarnokában. Tehát nem esütörtökön, miként e lap mult számában jelezte volt. Ez emberbaráti szeretetnek e legszebb örömmünnepe az uton is szeretettel hívjuk meg ismételtén a szépért, jóért és igazért lelkesedni tudó és áldozni kész nagyközönségünket. — *Az elnökség.*

Diákhangverseny. Főgimnáziumi ifjúságunk — *Loysch Irénke* és *Terhes Ilonka* k. a. közreműködésével — tegnap este tartotta meg jótékonycélu hangversenyét, mely miként az előlekközlő bizvást következtethetjük — minden tekintetben megfelelt a várakozásnak s anyagilag és erkölcsileg is szépen sikerült.

Névváltoztatás. A belügyminiszter megengedte, hogy *Guttman Salamon* alsősebesi illetőségű, tornalljai m. kir. adótiszt családi nevét „Sebes”-re változtassa.

Kedélyes dísznótór volt mult szombaton a „Polgári Olvasókör”-ben Nagy volt a vigáság s pompás jökezdvel folyt a táncz reggeli 6 óráig, amikor a fiatal-ság igazán kellemesen átmulatott éjszaka kedves emlékeivel tért haza. — A vacsora is kitünő volt.

Hirtelen halál. *Nyustyan, f. hó 11-én Vranszky* Andrásné szül. *Gaszper Katalin* estefelé a gyári munka befejezése után bőven felhajtott a szeszes italból s aztán hazament, összeesett és meghalt. Miután az eset gyanus volt, a főszolgabírói hivatalba bejelentették s a törvényszék elrendelte a hulla felboncolását. Ez *Pongrácz* Dezső h. vizsgálóbíró és dr. *Mészáros István* kir. ügyész jelenlétében f. hó 12-én megtörtént s kiderült, hogy az 56 éves asszony természetes halállal halt meg.

A konzervgyári sikkasztás ügyében mult hétfőn volt a tárgyalás a helybeli kir. törvényszéknél. Elnök volt: *Kolbay Sándor*, bírák: *Lengyel György* és *Fodor Zoltán*, jegyző: *Salzman Ottó*. A vádhatóságot dr. *Mészáros István* kir. ügyész képviselte, a védelmet dr. *Krausz Gyula* a *Német* Zoltán, dr. *Weinberger* Rezső a *Fürst* Emil vádolt részéről vitte. A károsult konzervgyár nevében dr. *Cziner Miksa* ügyész jelent meg. Kihallgatták a vádlottakat: a fogságból elővezetett *Németh* Zoltán és *Fürst* Emilt s a beidézt *Böhm* Sándort. A tárgyalást azonban elnapolták, mert *Kovács Jenő* ügynököt is beidézik az új tárgyalásra *Bécsből*.

Véres bosszú. *Tóth* István patajbalogi lakos mult kedden *Szaszfalvi Gergelyt* a kocsmába hívta, de mert ez nem akart menni, összeszólkoztak s csakhamar verekedés lett a czivódásból. *Tóth* egy fejszét kapott fel s azzal *Szaszfalit* fejbe ütötte és jobb karján súlyosan megebesitette. Beszállították a kórházba.

Elítélt tanító. *Bradnyán János* tiszolczi ev. tanítót a kishonti ev. egyházmegyei törvényszék f. hó 11-én tartott nyilvános végtárgyalás után és alapján 1000, azaz egyezer korona pénzbírságra és a felmerült perköltségek megtérítésére ítélte, mivel állásáról megfeledezve Amerikába szóló utlevelek és hajójegyek kieszközölésével foglalkozott a törvényes tilalom áthágásával hatóságí engedély nélkül. E miatt a polgári közigazgatási bíróság, illetőleg a nyustyai szolgabíróóság 15 napi elzárással és 300 korona pénzbírsággal sújtotta volt. S mivel a felebbezett elsőfoku ítéletet ugy vármegyénk alispánja, mint a belügyminiszter is helybenhagyta és megerősítette: a nevezett a reamért, megszegéenyítő büntetést már el is szenvedte volt, mikor fejelelmi ügye az egyházi bíróság elé került. Az egy. prot. főgimnáziumban hétfőn letolyt végtárgyaláson a törvényszék tagjai voltak: *Kubinyi Aladar* egyházm. felügyelő és *Gyürky* Pal főesperes elnökök; *Liszkai János* alesperes, *Kubinyi* Andor pénzügyigazgató és *Zachar Gusztáv*, mint szavazó bírák és *Kemény Lajos*, mint jegyzőkönyvvezető; vádoló: *Marton János* egyházmegyei ügyész, védő: dr. *Institórisz* Endre; dr. *Wallentinyi* Dezső tanár, mint jegyzőhelyettes. — A törvényszék *Marton János* ügyésznek szigorú, lapidaris, de mindvégig humánus szellemű vádló és *Institórisz* Endre dr.-nak formás, tartalmas és ügyesen érvelő védőbeszéde és a felolvasott és végleges megerősített polgári ítéletek alapján rövid, de beható tanácskozás után hozta meg fenti ítéletét, melynek megokolásában jelentékeny szerep jutott azon ténynek, hogy a vádolt tanítói állásáról időközben lemondott és hivatalosan kérte nyugdíjaztatását. S így nem fog tovább működni azon állásban, melynek méltóságát annyira megsértette volt kihágásával és elszenvedett lealázó büntetésével. — Az egyházi Alkotmány 326. §-nak a hivatalvesztést kimondó c) pontjára következő legszigorubb büntetés kiszabásába vadló is, vádolt is megnyugodván, az ítélet azonnal jogerőre lépett.

A méntelepi kaszánya építése ez évre már befejeztetett. A vállalkozó nem tejezhetette be az új épület felépítését november elsejére, mint a hogyan a szerződés kötelezte. Még mindig befejezetlen; hiányzik a belső munkák nagy része, sőt a külső munkák egy része is. Az épület azonban, különösen előlről impozáns benyomást tesz a szemlélőre, minek különösen az a körülmény az oka, hogy fennt épülven a dombon, az alsó utakról ez a körülmény igen szép perspektívát biztosít. Nem sokára már ugy tudjuk, fényképeken is látható lesz utcái kirakatainkban. Az átalakító építések csak a tavaszon kezdődnek s a tavaszon fog az új építkezés is befejezéshez jutni

A „Három Rózsa” tervpályázata lejárván, mint mult számunkban is említette volt, a bizottság csupán egy pályaműnek ítélte a második díjat. A többi pályaművek alaki okból díjazhatók nem voltak, mert valamennyi túllépte a megengedett előirányzati költséget. Ezen kívül a bizottság megvenni javasolta a koncentrikus kör és „urbs” jellegű pályaműveket. Az is bebizonyult, hogy — mint ez minden tervpályázatnál előfordul — minden pályaműnek van valami fogyatkozása. Ennek következtében a megvett két pályamű, valamint a díjazott pályamű alapján, melyek a város tulajdonába mennek át, a város egy új részletes tervet dolgoztat ki, mely azután már a kivitel alapjául szolgál.

A „Napközi Otthon” javára hálás köszönettel vettem e hét folyamán a következő szives adományokat: *Jaczo Pálné* 4, *Molnár Viktorné* (Abafala) 20 kor., *Szakall Vinczéné* 10 liter bab, egy kosár dió, *Benyo Lászlóné* 2 kor., *Plauka Julia* bab, liszt, 5 drb. kanál. Rimaszombat, 1905. december 15. *Dr. Marikovszkyné.*

Nyomorék gyermekek karácsonya. Mint már mult számunkban jeleztük, a megyei Fehér-kereszt Egyesület helyiségében karácsonyfát állít nyomorék gyermekei részére. E végből az elnökség felkéri az egyesület tagjait s az érdeklődőket, hogy f. hó 20-án d. u. 4 órakor minél nagyobb számban megjelenjen sziveskedjenek a gyermek-otthonban. Ez ideig már adakoztak: *pelsüzi Hámos Lászlóné* ruhaneműekkel, *Farkas Zoltáné* ruhaneművel és pénzzel, *Boczko Dánielné* 2 kor., *Madarassy* Gyuláné 2 koronával. A nemes adakozók fogadják a könyező gyermekek nevében az elnökség ószinte köszönetét. A karácsonyi ünnepelet *Bornemisza Lászlóné* elnökő fogja megnyitni és *Komáromy István* titkár fog rövid alkalmi beszédet mondani. Ez uton ismételtén kéri az elnökség nemes szívé tagjait, hogy a gyermek-otthon javára adakozni és az adományokat *Kern Adolfné* alelnökő czimére küldeni sziveskedjenek.

Nyilvános elszámolás. A nagyrőcezi „Polgári Kör” december 2-iki műkedvelő előadásának eredményéről hallomásunk szerint a kör ellenségei szándékosan hamis híreket terjesztenek; a kör előadásán távollétükkel tündökölték, most pedig fejüket homokba dugva magukkal is teljes eredménytelenséget akarnak elhitetni. — Az erkölcsi eredményről a „Gömör-Kishont” mult száma megemlékezett, az anyagi eredményt ime ide iktatjuk. Bevétel volt jegyekből 284 korona; felülfizetésekkel 43 korona 50 fillér, összes bevétel tehát 328 korona 20 fill. Kiadás 161 korona 36 fill. E szerint a tiszta jövedelem 166 korona 84 fill. Hogy minő eredmény ez kis városban „Polgári Kör” előadásán, a hol a legdrágább jegy ára 2 kor. 50 fill. s 50 filléres jegyek is vannak, s a melyen csupán helybeli közönség vett részt, azt az olvasó ítéletére bizzuk. — Nagyrőczen, 1905. decz. 13-án. *A „Polgári Kör” elnöksége.*

Ne rendeljünk! mikor helyben olcsóbban megkaphatjuk s azt veszünk, a mit látunk; ha valakit karácsonyra egy szép kézimunkával akarunk meglepni: azt a legolcsóbb cöperütötől a smyrnáig úgy kezdetten, mint előnyomva; bármintém kézimunka-szöveteket és vásznakat óriási minőség- és színválasztékban; selymeket, pamutokat és czérnákat, hozzá a legjobb kölcsön-mintákat vagy előnyomást; kézimunka-szegők és bojtok, gyári áron ajouirozott és sima függöny-congrék és hozzá való cordonettet; himzéssel befejezendő plüsch-casettek és posztó dolgok, frivolitas és teneriffa munkakellékek, 5—6 éves gyermekekkel is elkészíthető perforizott tablettek nagyon alkalmas karácsonyi ajándék és egyáltalában minden női kézimunka-ujdonságot megtalálunk a legnagyobb választékban és a legjutányosabb áron

SZOYKA PÁL
női kézimunka, rövid-, szövött-, díszmü- és divat-árú üzletében Rimaszombat. — (Vidéki megrendeléseket a legpontosabban teljesít.)

Nyugtázás. Rimaszombat és vidéke jótékony négyesülete december 20-án tartja karácsonyi ünnepélyét. E czélra a következő szives adományokat vettük: *Rimaszombat* és vidéke jótékony négyesülete 50 kor., *Samarjay Jánosné* ruhák, 60 drb. kalács, 30 liter dió, *alma*, *Molnár Józsefné* 6, *dr. Lichtschein Adolfné* 2, *Molnár Viktorné* 20, *Breznay Istvánné* 5, *Geduly Gézané* 2 kor., özv. *Bródy Bertalané* 1 doboz cukorka, *Kosiner Vilmosné* 2, *Bernáth Gyuláné* 2, *dr. Baksay* Dezsóné 2, *dr. Löcherer Tamásné* 2, *Marton István* 2, *Baksay József* 2, *Ragályi Gézané* 2, *Szabó Károlyné* 2, *Medveczky Sándorné* 2, *Fülep Bénéjammné* 1, *Kemény* Erzsébet 1, *Tóth Beláné* 2, *Dapsy Józsefné* 2 kor., *Heksch Bertalané* füge- és szentjános-kenyér, *Enyedi* Miksáné 2, *Sütheó Istvánné* 2, ifj. *Széplaky Lajosné* 2, *Marikovszky Emma* 2, *Csider Antalné* 2, *dr. Marikovszky* Istvánné 2, *Koreny Pálné* 2, *Czinker Istvánné* 2, *Baksay* Istvánné 2, *Kern Adolfné* 2, *Kubinyi Bertalané* 2 kor., *Stech Kálmánné* ruhanemű, *dr. Gyürky Pálné* 2, *Ethey* Aranka 1 kor., *alma*, özv. *Miskolczy Istvánné* apró sütemény, *Reisz M.* 1 kor., *Beliczkyné* ruhanemű, *dr. Rárósy* Gyuláné 2, *Bánhidy Istvánné* 10, *Sipos Beláné* 2, *Kerekes* Dezsóné 2, *Bornemisza Lászlóné* 2, *Institórisz* Endréné 2, *Jakovecz Alajosné* 1, *Kálniczky Gézané* 1, *Jurasko Jakabné* 2, *Pitta Lipótné* 2, *Eperjassyné* 1 kor., *Lakatos Istvánné* ruhanemű, *Boczko Dánielné* 3 kor., egy kosár *alma*, *Bodon Józsefné* 2, *dr. Cziner* Miksáné 2, *Ragályi Istvánné* 2, *Kármán Aladárné* 2, özv. *dr. Szabó Samuné* 2, özv. *Maléter Albertné* 1, özv. *Káposztás* Józsefné 1, *Mészáros Kálmánné* 2, *dr. Zehery* Istvánné 2, *Lukács Gézané* 2, *Bérczy Kálmánné* 2, özv. *Tóth Józsefné* 1 kor., *Grosinger Miksáné* ruhanemű, *Köhn Adolfné* sütemény, *szentjános-kenyér*, dió, *Holländer* Lajosné 2, *Soós Ferenczné* — *Gyulay* Hermin 2, özv. *Szontagh Károlyné* 2, *Soós Irén* 2, *Szombath* Györgyné 2 kor., ruhanemű, *Terray István* 5, *Gyürky* Pálné 2 kor., özv. *Terhes Pálné* ruhanemű, *Ratkó* Margit 1, *dr. Veres Samuné* 2, özv. *Zwicker Ottóné* 1, *dr. Bleier* Leóné 2, özv. *Benko Jánosné* 2, *dr. ifj. Institórisz* Endréné 2, *Tigerman Adolfné* 1, *dr. Krausz* Gyuláné 2, *Lengyel Pálné* 4, *Bérczy Elekné* 2, *Soós* Gyuláné 2 kor., *Matolcsy Pálné* ruhanemű, *dr. Kovács* Lászlóné 2 kor., *Máriássy* Lászlóné ruhanemű, *Szakall* Vinczéné 1, *Köhn Albertné* 1 *Lengyel* Ivánné 2, *Stolcz* Mártonné 2, *Kalla Mihályné* 1, *dr. Wallentinyi* Dezsóné 1, *Cseh* Istvánné 2, *Spitzsteiné* 1, *Szóllósy* Julia 1, *Loysch* Ödönné 2, özv. *Szabó* Lajosné 1, özv. *Benkár* Józsefné 2, *Törköly* Józsefné 1, özv. *Borsody* Károlyné 1, *Kolbay Sándorné* 2, *Komáromy* Gézané 2, *Kerekes* Möríczné 2, ifj. *Rábely Miklóné* 1, *Lenner* Gyuláné 1, *N. N.* 1, *Lengyel* Györgyné 2, *dr. Fodor* Beláné 2, *Szabó* Elemérné 2, *Jellinek* Bertalané 2, özv. *Konyha* Kálmánné 2, *Pék* József 2, *Madarász* Pálné 2, *Abonyi* Amália 2, *Molnár* Jánosné 2, *Kubinyi* Andorné 2, *Ujházy* Tivadárné 3, *dr. Mesko* Miklóné 2, *Pásztory* Gyuláné 2, *Gaal* Emilné 2 kor., *Jurecska* Jánosné 40 fill., *dr. Musotter* Miklóné 2, *Druisner* Györgyné 2, *Benedek* Gyuláné 2, *Széman* Endre 2, *Székelyné* 1, *Müller* Vilmosné 2, *Kóth* Lajosné 2, *Kathona* Gézané 2, özv. *Lenkey* Istvánné 2, *Feketéné* — *Otto* Hedvig 2, *Ternyay* Jánosné 1, *Ujlaky* Ilona 5, *Mészáros* Istvánné 1, *Farkas* Zoltánné 4, *Jaczo* Pálné 2. *Kubinyi* Bene Emma 4, *Eszényi* Gyuláné 1, *Hevessyné* 1, özv. *Folyam* Kálmánné 1 kor., *Benyo* Lászlóné ruhanemű, *gyertya*, *Plauka* Julia ruhanemű, *gyümölcs*, *Összükőzy* Károlyné 4 kor. *Midőn* ezen szives adományokat nyugtázzuk, egyszersmind ószinte köszönetet mondunk mindnyájuknak. — Rimaszombat, 1905. december 15. — *Az elnökség.*

Mérgezés. Pinzik András 28 éves eseléd f. hó 12-ikén a közkórházból kibocsátott s még aznap elke-szeredésében vitriolt ivott. Még idején került a közkór-hazba, hol rögtön orvosi segínyt nyert s valószínűleg fel-gyógyul.

Verekezés. Mult vasárnap f. hó 10-ikén este az Andrássy út esendjét lövések és ektelen ordítózáások za-varták meg. Fel 10 óra tájban két kerékgyártó és egy kovaesegéd régi haragból kifolyólag megtamadtá Pavlov Száva szappanos segédet, s botokkal összeverték. A se-gítségére siető Karhut Pal tamastah eselédet is fejbe-verték, megszurkák és közben két revolverlövést is tettek, ezek azonban szerencsére nem találtak. Az állomáson szolgálatot tevő rendőr csakhamar a helyszínére sietett s a három tamadót bekísérte a városházára, a két ember pedig, kiknek fejből patakzott a vér, hamarosan orvosi segínyt nyert. A tetteseket hétfőn szabadlábra helyezte a rendőrkapitány.

Egészségi kimutatás. November hóban a vár-megyei tisztí főorvosi hivatalhoz érkezett jelentések szer-int következő fertőző betegségek fordultak elő: *Vörheny:* Vernár: 3 (megh. 1), Ratkó: 1, Pelsőcz: 7 (megh. 1), Hosszúszó: 3, Tornallya: 1, Dobsina: 2. *Hókhurut:* Nagyszlabos: 2 (megh. 1) *Kanyaró:* Rahó 2, Jánosi: 3, Radnót: 3, K.-H.-Hosszúrét: 1 (megh. 1), Szilicze: 14, Jolsva: 58, Rozsnyó: 1. *Baranyhmlő:* Tornallya: 11. *Roncsoló toroklob:* Kokova: 1, Ragaly: 1, Rozsnyó: 2 (megh. 1), Rimaszombat: 1. *Pirotitis* (túltömírgylob): Sumjacz: 20, Kokova: 4. *Hasi hagymaz:* Vizesrét: 1, Balogfalva: 3 (megh. 1), Gesztete: 1, Harmacz: 1, Peterfalu: 2, Radnót: 1, Tamastala: 1, Dénes: 6 (megh. 1), K.-H.-Varallya: 1, Ochtina: 1, Rekenye Ujtalu: 7, Rochfalva: 2, Aggtelek: 1, Kánó: 2, Pelsőcz-Ardó: 1 (megh. 1), Putnok: 1, Dobsina: 1 (megh. 1), Rozsnyó: 1.

Szerkesztői üzenetek.

F. J. muzeuma igazgató urnak helyben. Térésükre miatt a fel-hívást csak jövő számunkban közölhetjük.

Nyilt-tér.*)

Nyilatkozat.

Legnagyobb megbotrankozással értesültem arról, hogy egyik konkurrensom — kinek neve a nyomdáfestekre sem méltó — hogy lejárt váltói rendezesere prolongatit nyerjen, s nekem saját előnyere anyagilag ártson, — azt híresztelte rolam, hogy öngyilkos lettem. Midőn ezen híresztelést a legrosszakaratubb koholmányának s a piszkos onzó erdekből kifolyónak nyilatkoztatom ki, kijelentem, hogy hala lettenek élek és a legjobb egészségnek örvendő, a hir kitalálója ellen a bűnvádi eljárást megindítottam.

Kelt Kokovan, 1905. december hó 15.

Steiner Lajos.

*E rovat alatt közlöttékért felelősséget nem vállal — a szerk

Kiadó bolt, eladó ház.

A Tompa-ter és Andrássy ut sarkán: 1 ső számu hazban egy szép bolthelyiség bérbé vehető. — Kossuth-utca 41 számu, ház, szépen rendezett udvar es kerttel eladó. — Ertekezhetni lehet **Andrássi László** fényképészszel. 5—*

Kiadó lakás.

Rimaszombatan, a Szijjártó-utca 44. sz. a. ház emeleti része: mely 5 szoba, konyha, kamara, fatartó, pincze és egyéb mellékhelyiségekből áll, 1906. év május hó 1-től bérbé kiadó. — Ugyanezen lakás-hoz — ha kívánatos — van négy lónak való istálló és egy csűr is kiadó. — Ertekezhetni lehet: **Majomy József** tulajdonossal.

Kitünő minőségű Arad hegyaljai borok kaphatók a TOMPA szállodában.

Ménési fehér 40 kr. — Gyoroki fehér 32 kr.
Ménési siller 24 kr. 2—26 **Gede István.**

Hirdetmény.

3470 sz. — A tornallyai kir. járásbíróság, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy **Duka Peterné Filyo Juliannának Filyo Imre** vagyonszétosztás meg-szüntetése iránti ügyben a putnoki 143. számú telek-jegyzőkönyvben foglalt A. 1. sor, 186. hrzi számú 258. u. sorsz. ház, udvar és kertnek B. 2, 4 5 alatt Filyo Imre és Filyo Julianna Duka Peterné nevé-n álló részére 809 koronában, ugyanezen tjkvben foglalt A. 2. sor, 994. hrzi számú rétnek ugyanazokat illető részére 27 koronában, a putnoki 877. számú telek-jegyzőkönyvben foglalt A. 1. 2 sor, 197, 198 hrzi számú s ugyanazok nevé-n álló belsőség és kertre s az ahhoz tartozó 1/2 zsellérség utáni erdő és legelő illetményre 63 koronában, végül a putnoki 153 számú telek-jegyzőkönyvben foglalt A. 1. 2 sor, 196. 199 hrzi számú s ugyan-azok nevé-n álló 245. népsorszámú ház, udvar és kertre 353 koronában megállapított kikiáltási árban a visszár-verést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1906. évi január hó 12-ik napján délelőtt 9 órakor Putnok község-házánál megtartandó nyilvános ár-verésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becs-árának 10%-át készpénzben vagy óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni avagy a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kir. járásbíróság, mint telekkönyvi hatóság.
Tornallyán, 1905. december 6 án.

Basilidesz, kir. aljárás-bíró.

Lang Aladár divatüzletében

Deák Ferencz-utca 11. sz. alatt

a karácsonyi nagy vásár

e hó 10-én veszi kezdetét és a felsorolt cikkek az alant jegyzett, mélyen le-szállított áron kiárusítottak

1 pár legjobb minőségű karlsbadi glagé-keztü férfi v. női, fehér, fekete és színes, rendes ár 1 25 most — 99	
1 pár finom 5 rétü kézelő	— 35 " — 24
12 finom 5 rétü gallér	2 40 " 1 98
1 drb fehér, finom, keményelejű ing, sima	1 25 " — 98
1 drb ugyanaz redős mellel	1 60 " 1 20
1 drb finom fehér ing puha piké mellel	1 60 " 1 20
1 drb még finomabb	2 — " 1 62
Egész finom ajur piké mellel	2 50 " 1 83
1 finom tisztaselyem magánkötő nyakkendő	— 45 " — 29
Még finomabb	— 55 " — 38
1 tisztaselyem lord nyakkendő	— 55 " — 38
Egész finom, selyembéléssel	— 85 " — 64

Női kézimunkák előnyomva és megkezdve, valamint bőrtárcák 40% áreszállítással

Ugyanott egy jó házból való fiu fizetéssel tanulóul felvétetik.

Karácsonyi vásár.

Felhívom a n. é. vevőközönséget, hogy a köz-legző ünnepekre szükségletét jó hírnévek örvendő üzletben szerezzé be, hol ez alkalommal kap-hatók:

Többféle dunai és balatoni friss halak, u. m.: ponty, csuka, harcsa és fogas, külön-féle csemege és déli gyümölcsárúk, legfino-mabb tea, rum magyar és francia likőrök, cognac és pezsgők, jó minőségű asztali és gyógyborok; emmentali, trappista, imperial és több másféle csemege, sajtok, faj-almák és vajonc korték, nagy választék első gyártmányú csokoládé és karamella cukorkákban s az itt fel nem soroltakon kívül, minden a fűszer és csemege szakmában tartozó cikkek.

Végül kérem a n. é. közönséget, hogy az el-ismert finom és izlésesen kiállított torták, mákos és diós patkók, tea sütemény és különféle cukrász sütemények szükségleténél — melyeket megrende-lésre és a legnagyobb megelégedésre jutányos áron készítek — szíveskedjék bizalommal hozzám for-dulni. — Karácsonyfa-diszek a legszebb kivitelben és nagy választékban!!

Kérve szíves partfogásokat, — tisztelettel:

Kohn Adolf, fűszer és csemege üzlete
Rimaszombat, Erzsébet-tér 16.

Hirdetmény.

406 sz. — Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a rimaszombati kir. járásbírósnak 1900 évi V. 379 számú végzése következtében **ifj dr Inatitörisz Endre** ügyvéd által képviselt **nyustyai takarékpénztár** javára **idb. Terek György** hordinár és társai ellen 54 korona s járulékal erejéig 1900. évi november hó 12-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 840 koronára becsült következő ingó-ságok, u. m.: szarvasmarhák nyilvános árverésen el-adatnak.

Mely árverésnek a nagyrocezi kir. járásbíróság 1905. évi V. 365. számú végzése folytán 54 korona töké-követelés, ennek 1899. évi június hó 9 ik napjától járó 8%-os kamatai és eddig bírólalag már megállapított költségek erejéig Poprócsón leendő eszközlésére 1905. évi de-czember hó 23-ik napjának délelőtti 10 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezen-nel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §§ ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

A mennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyer-tek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 120. § a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Nagyroce, 1905. évi december hó 6 án.

Holló Arzén, kir. bir. végrehajtó.

Ujbor palaczkolva.

Alulírott értesitem a nagyérdemű közönséget, mi-szerint az ez idői termésű, tiszta kezelésű és kiváló jó minőségű valódi **almágyi uj boraimnak** pecsételt üvegekbeni **elárusítását megkezdtem.**

1 literes üveg valódi almágyi uj bor ára 40 kr., üvegre letét külön 5 kr.

Tisztelettel: **Benyó Béla**,

3—* almágyi szőlőbirtokos, bortermelő.

Bérbeadó lakások.

A rimaszombati ev. ref. egyház tulajdonát tevő, régi gimnáziumi épületben, az első emele-ten, két igen kényelmes, már teljesen kész lakás bérbeadó; valamint a Szijjártó-utczá-ban, a 20. szám alatt fekvő kántori lakás s az alatta levő két külön szoba.

A jelzett kántori lakás örök áron is eladó.

Mind a venni, mind a bérleni kívánóknak alól-írt bővebb felvilágosítással szolgál.

1—* **Baksay István**, egyh. főgondnok

Hirdetmény.

419 sz. — Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102 § a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a miskolczi kir. törvényszéknek 1905. évi 9174. és 9741 számú végzése következtében **dr. Dienes Gyula** ügyvéd által képviselt, a putnoki hitelbank javára **Kosúth József és társa** eller 900 korona s járulékal erejéig 1905. évi augusztus hó 9- és szeptem-ber hó 14-én foganatosított biztosítási és kielégítési vég-rehajtás útján le- és felülfoglalt és 12456 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: ökrök, tehének, sertések, szekerek, kocsi, széna, buza, sarju, gabona, mintó, szánka, taliga, malom henger-székek nyilvános árverésen el-adatnak.

Mely árverésnek a rimaszécsi kir. járásbíróság 1905. évi V. 278/2 számú végzése folytán 800 korona töke-követelés, ennek 1905. évi július hó 8-ik napjától járó 6%-os kamatai, 1/3% váltódíj és eddig összesen 103 koronában bírólalag már megállapított költségek erejéig Csizben, alpereseknél leendő megtartására 1905. évi december hó 30-ik napjának délelőtti 10 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezen-nel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §§ ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

A mennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyer-tek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 120. § a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Rimaszecs, 1905. évi december hó 6 án.

Kovács Géza, kir. bir. végrehajtó.

Legalkalmasabb.

legkedvesebb

karácsonyi és ujévi ajándéktárgyak:

képeskönyvek,
verseskönyvek
ifjusági iratok,

imakönyvek,
albumok,
emlékkönyvek,

díszművek,
olajfestékek,
levélpapírok.

Óriási választék- **Ifj. RÁBELY MIKLÓS**
ban kapható: könyv- és papirkereskedésében Rimaszombat.